

stichting het sociaal pedagogisch secretariaat

SPCC

Jaarverslag 1973/1974

Stichtingen

**Het Sociaal
Paedagogisch
Centrum**

**Research- en
Observatiekliniek
Sandhaghe**

De Heygraeff

Stichtingen op algemene grondslag voor

Arnhem-Schaarsbergen
Internaat 's Koonings Jaght

's-Gravenhage
Research- en Observatiekliniek
Sandhaghe

Adviesbureau voor kinderen met mogelijk
afwijkende ontwikkeling

Kinderdagverblijven
Bridha
Vuurbaak
De Joppe

Gezinsvervangende tehuizen
Die Saenhaghe
De Hooge Klift
G.H. van Dijk-tehuis
Daniëlsduin
Statenborgh
Rustenborgh

Algemeen

Helaas is vanaf 1973 vertraging ontstaan in de verschijning van onze jaarverslagen. Een oorzaak daarvoor was een wisseling van accountantskantoor en de administratieve aanpassingen en wijzigingen die daarmee samenhangen. De financiële gegevens waren later gereed dan gebruikelijk; wij oordeelden het onjuist een jaarverslag te publiceren zonder verantwoording van de financiële zaken.

Nu behoren deze problemen tot het verleden. Wij hebben bij wijze van uitzondering besloten de verslagen over de jaren 1973 en 1974 in één verslag samen te vatten. Te beginnen met het verslag over 1975 zullen de verslagen weer jaarlijks en tijdig worden gepubliceerd.

Na het gereedkomen tegen het einde van 1972 van het internaat 's Koonings Jaght in Arnhem-Schaarsbergen werd in januari 1973 de voltallige bezetting van 404 pupillen uit alle leeftijdsgroepen bereikt. Nu de bouwactiviteiten zijn afgesloten, wordt alle aandacht gekoncentreerd op de doelstelling van het internaat: het vormen van een leefgemeenschap voor geestelijk gehandicapten, waar de bewoners tot een optimale welzijnsbeleving kunnen komen.

Op 26 april 1973 is de officiële opening van 's Koonings Jaght verricht door Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet der Nederlanden. Bestuur, medewerkers en pupillen zijn verheugd over deze koninklijke belangstelling voor hetgeen in 's Koonings Jaght tot stand is gebracht.

Het internaat als zodanig was voltooid. Toch vond op het

gezinsvervangende tehuis wezenlijk verloren gaat. Aangezien het huis in de Fahrenheitstraat onvoldoende akkommodatie biedt en bovendien een verdere behoefte aan plaatsen in deze vorm van gezinsvervangend tehuis aantoonbaar is, zal in 1975 naar betere en grotere akkommodatie worden omgezien.

In 1972 is ons door de Stichting De Heygraeff, die een internaat voor geestelijk gehandicapte kinderen bestuurt te Woudenberg in de provincie Utrecht, gevraagd te overwegen, of aansluiting van De Heygraeff bij het SPC mogelijk kan zijn. Na langdurig intern en extern overleg, vooral over de financiële problematiek, die bij De Heygraeff bestond, heeft het SPC in november 1974 besloten de verantwoordelijkheid voor deze stichting op zich te nemen. Dit is geschied door toetreding van de leden van het bestuur van het SPC tot het bestuur van De Heygraeff. Door een statutenwijziging is de binding van De Heygraeff aan het SPC nader vastgelegd. Bij de voorbereiding van het samengaan van beide stichtingen zijn, hoewel zij in ons werkveld formeel niet van toepassing zijn, de fusiegedragsregels 1971 nauwgezet gevolgd.

Ter vervulling van een van de vakatures ontstaan door het aftreden als bestuurslid van mevrouw G. Reyers-Lammers en de heer drs P.A. Neeteson, is in augustus 1973 tot lid van het bestuur benoemd de heer dr S.J. Vles, klinisch psycholoog, te Brummen.

Mevrouw J.C. van Ettinger-Nap, sinds 1957 lid en sinds 1962 voorzitter van het stichtingsbestuur, had reeds eerder aangekondigd de voltooiing van de observatiekliniek Sandhaghe als de afsluiting van haar activiteit te willen zien

Tot ons groot leedwezen ontviel ons op 7 augustus 1974 na een snel verlopen ziekte de sekretaris van het bestuur, de heer mr A.R. Jolles. Helaas is het de heer Jolles slechts enkele jaren vergund geweest het bestuurslidmaatschap te vervullen. Wij – dat is bestuur, directies en medewerkers – hebben in hem een toegewijd bestuurslid verloren, wiens inzet en belangstelling wij met dankbaarheid gedenken.

Ter vervulling van de vakatures Van Ettinger en Jolles zijn tot bestuursleden benoemd mevrouw C.M.Th.C. Schmelzer-Mutsaerts te 's-Gravenhage en de heer J. ten Heuvelhof te Hazerswoude.

De groei van de stichting heeft geleid tot nieuwe bezinning op structuur en organisatie. In verband daarmee is de heer L.H. Akkermans, sinds 1966 als administrateur aan de stichting verbonden, met ingang van 1 september 1973 benoemd tot adjunct-direkteur administratie.

De stijging van het aantal medewerkers (ultimo 1973: 585; ultimo 1974: 871) noopt tot de realisering van een deskundig personeelsbeleid. Na een poging hierin te voorzien vanuit het overkoepelende stichtingskantoor, is echter gebleken dat de spreiding van de door ons bestuurde voorzieningen, de aanwezigheid van een deskundige personeelsfunktionaris ter plaatse wenselijk maakt.

Op 29 maart 1973 is in 's-Gravenhage de Ondernemingsraad Haagse Activiteiten tot stand gekomen. In 's Koonings Jaght geschiedde dit in mei 1974, nadat in het voorafgaande jaar door gebrek aan belangstelling de vorming van een Ondernemingsraad was mislukt. Toen De Heygraeff tot het

's Koonings Jaght (1961)

Koningsweg 8, Arnhem-Schaarsbergen
Telefoon 08308 - 455

Leefgemeenschap voor diep-zwakzinnigen
van alle leeftijden

Aantal plaatsen: 404

Overzicht van de kontractueel aan
provincies toekomende plaatsen:

Gelderland	170
Overijssel	170
Zuid-Holland	52
Eigen beschikking SPC	12

Bezetting op 31 december	1974	1973	1972
Aantal plaatsen	404	404	404
Aantal pupillen	403	401	399
- waarvan mannelijk	250	251	247
- waarvan vrouwelijk	153	150	152
Aantal verpleegdagen	146.297	146.054	132.158
Geplaatst	12	12	86
Vertrokken	3	5	2
Overleden	7	5	4
Mate van zwakzinnigheid		1974	1973

Overzicht mutaties pupillen gerangschikt naar provincie:

	Aanwezig 1-1-1973	Vertrokken 1973	Overleden 1973	Geplaatst 1973	Aanwezig 31-12-1973
Gelderland	191	2	4	3	188
Overijssel	137	2	-	7	142
Zuid-Holland	61	-	-	-	61
Eigen beschikking SPC	10	1	1	2	10
Totaal	399	5	5	12	401

	Aanwezig 1-1-1974	Vertrokken 1974	Overleden 1974	Geplaatst 1974	Aanwezig 31-12-1974
Gelderland	188	2	2	8	192
Overijssel	142	1	4	4	141
Zuid-Holland	61	-	1	-	60
Eigen beschikking SPC	10	-	-	-	10
Totaal	401	3	7	12	403

Leeftijd van de pupillen op 31 december

	totaal		mnl.		vrl.	
	1974	1973	1974	1973	1974	1973
0- 4 jaar	10	10	6	6	4	4
5- 9 jaar	70	77	44	47	26	30
10-14 jaar	96	100	60	61	36	39
15-19 jaar	100	97	60	58	40	39

Adviesbureau voor kinderen met mogelijk afwijkende ontwikkeling (1974)

*Hogeweg 20, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 54 99 02*

Na geruime tijd van besprekingen met de ouderverenigingen, diensten voor sociaal pedagogische zorg, kruisverenigingen, afdelingen van de gemeentelijke geneeskundige en gezondheidsdienst en de plaatselijke huisartsenvereniging, is tot stand gekomen het Adviesbureau voor kinderen met mogelijk afwijkende ontwikkeling. Het bureau staat onder supervisie van een curatorium, gevormd door vertegenwoordigers van de genoemde instellingen.

Het Adviesbureau stelt zich ten doel informatie of advies op basis van poliklinisch onderzoek te verstrekken aan allen die gekonfronteerd worden met mogelijke afwijkingen in de verwachte lichamelijke en/of geestelijke ontwikkeling van een kind.

In augustus 1974 hebben de adviesteams zich, onder de coördinerende leiding van de jeugdarts mevrouw J.H. Reiche-Klein, gevestigd aan de Hogeweg 20, 's-Gravenhage. Het is nog te vroeg hier een overzicht van de werkzaamheden te geven. Wij vertrouwen, dat het bureau zal uitgroeien tot een centraal punt, waar aan velen advies en hulp kan worden gegeven.

Research en Observatiekliniek Sandhaghe (1962)

Hogeweg 22, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 51 43 31

Doel:

Observatie van geestelijk geretardeerde kinderen voor het stellen van diagnose en het geven van een prognose van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Opnamemogelijkheid:

Kinderen van 0 tot 12 jaar

Aantal plaatsen: 64

Werkwijze:

Aan de hand van een poliklinisch onderzoek wordt vastgesteld of klinische observatie noodzakelijk is. De duur van deze klinische observatie is tenminste drie maanden, omdat het kind moet akklimatiseren en voorkomen moet worden dat de verschillende onderzoeken in een te snel tempo op elkaar volgen. Dan zou het kind onrustig worden, hetgeen de situatie en het onderzoek ongunstig beïnvloedt. Om een adequate observatie en zorg te realiseren is een multidisciplinaire benadering noodzakelijk.

1.

Het somatisch-neurologisch onderzoek wordt verricht door arts en zenuwarts. In voorkomende gevallen worden andere medische specialisten bij dit onderzoek betrokken.

2.

De psychologische diagnostiek leidt tot inzicht in de mogelijkheden van bevordering en ontwikkeling van de zintuiglijke, persoonlijke en sociale vorming.

3.

geformuleerd omtrent de toekomst-mogelijkheden van het kind en omtrent een eventueel elders voort te zetten behandeling.

Het werkgebied van de observatiekliniek is primair de provincie Zuid-Holland.

Het eerste verslagjaar, 1973, heeft in belangrijke opzichten in het licht gestaan van de voorbereiding van de nieuwe en betere mogelijkheden, die de ingebruikneming van de nieuwbouw van Sandhaghe vanaf begin 1974 zou bieden. Voorshands meenden wij dat gestreefd moet worden naar het volgende:

a. een dieper en breder gaand onderzoek naar aanwezige orthopedagogische en orthodidactische mogelijkheden, ook bij bedlegerige kinderen.

b. het scheppen van meer mogelijkheden tot revalidatie en een intensieve samenwerking met het revalidatiecentrum Zeehospitium te Kijkduin.

c. een nader onderzoek van de totaal aanwezige relatiepatronen van ouder

Mutaties

(inkluisief tijdelijke ziekenhuisopnamen,
vakantieplaatsingen e.d.)

	1974	1973
opname	51	37
ontslag	33	35
aantal verpleegdagen	17.605	14.833

Zonder dat het tot overbelasting van het kind mag leiden, dient de medische observatie een belangrijke diagnostische gerichtheid te hebben. Wil men immers een uitspraak kunnen doen over de aard van de zwakzinnigheid, de aetiologie, een prognose van de ontwikkelingsmogelijkheden en de eventuele familiale belasting, dan moet men ook in somatisch opzicht een zo volledig mogelijk beeld van de konstitutie van het kind hebben.

Routinegewijs zal van elk kind een elektro-encefalogram worden gemaakt. Routine-onderzoeken van bloed en urine zijn eveneens noodzakelijk. Voor uitgebreider onderzoek wordt overleg gepleegd met de kinderarts-consulent.

Nodig achten wij in beginsel een visus-onderzoek. In vele, de meeste gevallen.

Door de fysiotherapeuten wordt veel aandacht geschonken aan de preventie en het opheffen van kontrakturen bij bedlegerige kinderen en aan de sta- en looptraining van semi-ambulante patiëntjes. Frekwent komen behandelingen voor bij ademhalingsmoeilijkheden.

Op part-time basis kon een logopediste worden aangesteld. Gedurende het tweede verslagjaar ontvingen vierentwintig kinderen spraaktherapie.

Door intensieve spelaktivering, ondersteund door psychologische en pedagogische diagnostiek en onderzoek, is een duidelijke vooruitgang in de psychosociale ontwikkeling van de kinderen gekonstateerd.

In de leefgroepen wordt door een geprogrammeerde spelinstructie een basis gelegd voor een systematische opbouw van de ontwikkelingsmogelijkheden. Video-opnamen leggen daarbij specifieke gedragspatronen en ontwikkelingsstadia objektief vast.

Het aantal in 1974 afgeronde observaties bedroeg zevenenvijftig.

In de vakantieperiode en ingeval van

Kinderdagverblijven

Doel:

Het activeren, stimuleren en konditioneren van de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind ter bevordering van de zintuiglijke, persoonlijke en sociale vorming.

Advisering op grond van observatie en onderzoek omtrent de mogelijkheden van handhaving in het gezinsmilieu, omtrent onderwijs en verdere toekomstmogelijkheden.

Opnamemogelijkheid:

Geestelijk gehandicapte kinderen van ongeveer 3 tot 18 jaar.

Werkwijze:

Op basis van het aan de opname voorafgaande poliklinisch onderzoek worden groepen van acht kinderen gevormd. Iedere groep heeft een eigen karakter en een programma, dat is aangepast aan het ontwikkelings- en belevingsniveau van de kinderen.

Te onderscheiden zijn:

- een aanvangsgroep: het accent ligt op de stimulering van het kind bij het ontdekken en ordenen van de hem omringende wereld;
- een ontwikkelingsgroep: de in de aanvangsgroep begonnen zintuiglijke, persoonlijke en sociale vorming wordt voortgezet en uitgebreid;
- een schoolgroep: de kinderen worden voorbereid op een schoolplaatsing;
- een verzorgingsgroep: kinderen, die niet voor schoolplaatsing in aanmerking komen.

In de veertiendaagse teambesprekingen wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken, deels ter voorbereiding van de

verbonden deskundigen vertegenwoordigers van de sociaal-pedagogische diensten en ouderverenigingen zitting.

In overleg met de commissie worden door de sociaal-pedagogische diensten ten behoeve van de kinderen de contacten met de scholen gelegd. De dagverblijven zelf onderhouden de scholen voor buitengewoon onderwijs door overleg en informatie over de kinderen die voor plaatsing op de school worden voorgedragen. Ook wordt door de groepsleidsters, die de VSID-KDV volgen, de verplichte stage van een week wel op een school doorgebracht.

Nauw contact wordt onderhouden met de ouders, om te bereiken dat het in het dagverblijf verworvene ook in het gezinsmilieu wordt toegepast. Het opvoedingsplan moet thuis worden vervolgd. Voorlichtings- en ouderavonden dragen er toe bij de ouders intensiever bij de ontwikkeling van hun kind te betrekken en hun inzicht in de mogelijkheden te vergroten. Informele bijeenkomsten van de moeders bieden gelegenheid tot het uitwisselen van ervaringen. Feestdagen als Kerstmis,

Kinderdagverblijf Vuurbaak (1961)

Nieuwe Duinweg 25, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 54 83 57

Aantal plaatsen: 32

Bezetting	1974	1973	1972
per 31 december	28	27	29
aantal verblijfdagen	7015	7267	7902
geplaatst	11	11	11
vertrokken	10	13	11
aantal jongens	17	15	14
aantal meisjes	11	12	15

Leeftijd van de kinderen per 31 december

	1974	1973
2 jaar	-	1
3 jaar	3	5
4 jaar	8	4
5 jaar	5	8
6 jaar	8	3
7 jaar	1	4
8 jaar	1	-
10 jaar	-	1
11 jaar	1	1
12 jaar	1	-

Kinderdagverblijf De Joppe (1970)

Loevesteinlaan 649, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 29 84 11

Aantal plaatsen: 40

Bezetting	1974	1973	1972
per 31 december	33	38	39
aantal verblijfdagen	9317	9665	10200
geplaatst	10	11	11
vertrokken	15	12	10
aantal jongens	22	28	30
aantal meisjes	11	10	9

Leeftijd van de kinderen per 31 december

	1974	1973
2 jaar	1	-
3 jaar	-	3
4 jaar	5	5
5 jaar	7	6
6 jaar	6	7
7 jaar	4	3
8 jaar	-	2
9 jaar	1	2
10 jaar	1	1
11 jaar	1	1
12 jaar	-	1
13 jaar	2	-
14 jaar	-	3
15 jaar	2	3
16 jaar	2	1

Gezinsvervangende tehuizen

Doel:

Het verschaffen van gezinsvervangende en gezinsfeer biedende huisvesting, verzorging, opvoeding en begeleiding ter handhaving c.q. verbetering van de sociale redzaamheid en ter integratie in de maatschappij van die geestelijk gehandicapten, die in principe in staat zijn of geweest zijn in de open maatschappij of in WSW-verband arbeid te verrichten, dan wel deel te nemen aan de therapeutische benadering van een dagverblijf.

Het tiental gezinsvervangende tehuizen, dat onder ons beheer in de gemeente 's-Gravenhage ter beschikking staat, biedt met tweehonderd plaatsen nog steeds vele mogelijkheden van differentiatie naar niveau van functioneren, naar geslacht en leeftijd.

Maatschappelijke ontwikkelingen zullen evenwel een belangrijke invloed hebben op de tehuizen. De maatschappelijke aanvaarding van de gehandicapte, ook van de geestelijk gehandicapte leidt er toe, dat voor eventuele hogere kosten van levensonderhoud, als gevolg van aangepaste huisvesting en begeleiding, niet langer een beroep op de Algemene Bijstandswet zal behoeven te worden gedaan, maar dat deze tot verstrekking in de zin van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten zullen worden. In het kader van de maatschappelijke dienstverlening, niet in dat van de volksgezondheid.

Omdat de verzekerde de garantie moet hebben, dat hem verstrekt wordt waarop hij aanspraak heeft, zullen de gezinsvervangende tehuizen van overheidswege een erkenning behoeven en moeten voldoen aan in een rijksregeling

verschaffen dan voorheen, bij de verbouwing van Die Saenhaghe zijn veertien van de zesentwintig plaatsen in éénpersoonskamers gerealiseerd. Het gezinsvervangende tehuis, dat wij aan de Loevesteinlaan zullen bouwen, zal zeventien éénpersoonskamers tellen op een totaal van drieëntwintig plaatsen.

Het is onzeker, of alle bestaande tehuizen dusdanig kunnen worden verbouwd, dat aan de te stellen normen kan worden voldaan (of waar nodig deze minima kunnen worden overschreden).

Enkele tehuizen lijken mogelijkheden te bieden, hetzij door interne verbouwing, hetzij door uitbreiding op aangrenzende grond. Enkele andere moeten in een latere toekomst wellicht worden vervangen.

Gezamenlijk met de Stichting Bouwcentrum en het Architectenbureau Leo de Jonge zal worden onderzocht welke mogelijkheden de gebouwen al dan niet bieden. Een onderzoek naar de woonbehoeften van de huidige en van toekomstige bewoners wordt daarbij betrokken.

Leeftijd van de pupillen in de gezinsvervangende tehuizen per 31 december

	Totaal		Mannelijk		Vrouwelijk	
	1974	1973	1974	1973	1974	1973
16 jaar	1	-	-	-	1	-
18 jaar	-	2	-	1	-	1
19 jaar	3	3	1	2	2	1
20-24 jaar	32	30	16	15	16	15
25-29 jaar	30	28	16	15	14	13
30-34 jaar	18	12	9	5	9	7
35-39 jaar	21	18	15	13	6	5
40-44 jaar	16	16	8	9	8	7
45-49 jaar	28	24	15	14	13	10
50-54 jaar	21	18	12	12	9	6
55-59 jaar	20	20	14	12	6	8
60-64 jaar	9	11	4	5	5	6
65-69 jaar	10	6	4	2	6	4
71 jaar	-	1	-	-	-	1
72 jaar	1	1	-	-	1	1
73 jaar	1	-	-	-	1	-
74 jaar	-	1	-	-	-	1
75 jaar	1	-	-	-	1	-
	212	191	114	105	98	86

G.H. van Dijk-tehuis (1965)*Frankenslag 145, 's-Gravenhage**Telefoon 070 - 54 79 80*Plaatsingsmogelijkheid: laag-debiele/
hoog-imbecille mannen.

Aantal plaatsen: 20

Bezetting	1974	1973
per 31 december	20	20
gemiddelde bezetting	20	20
aantal verpleegdagen	7300	7208
geplaatst	-	20
vertrokken	-	-

Het gereedkomen van de verbouwing van het G.H. van Dijk-tehuis en van het nieuwe tehuis De Hoogt leidde tot een hergroepering van de mannelijke pupillen, teneinde door andere groepsvorming voor de bewoners een

Daniëlssduin (1966)*Frankenstraat 62, 's-Gravenhage**Telefoon 070 - 55 89 91*Plaatsingsmogelijkheid: laag-debiele/
hoog-imbecille mannen.

Aantal plaatsen: 20

In de eerste vijf maanden van 1973

beter leefklimaat te scheppen.

Op 3 en 5 januari 1973 werd het vernieuwde G.H. van Dijk-tehuis betrokken door zeven pupillen uit Daniëlssduin en dertien pupillen uit De (oude) Hooge Klift. Vooral voor de laatsten, die gemiddeld een tiental jaren in De Hooge Klift gewoond hadden, werd wel iets gevraagd van hun aanpassingsvermogen: een ander huis en andere groepsleiding brengen andere huisgewoonten met zich mee. Dertien bewoners zijn werkzaam in de sociale werkvoorziening, in de Prof. dr N. Speijer-werkplaatsen, de werkplaats Zichtenburg en de gemeentelijke school- en kindertuinen. Een vijftal bezoekt het begeleidingscentrum of het hobbycentrum Ockenrode van de 's-Gravenhaagse Vereniging Dr Schroeder van der Kolk. Een bewoner is werkzaam in een partikulier bedrijf; een verricht

huishoudelijke werkzaamheden in een ander tehuis.

In mei 1973 werd de vakantie doorgebracht in Breitenbach in de Vogezen. Een geïllustreerd reisverslag werd aan de familieleden gegeven. In 1974 ging men niet zo ver weg. Een zeer geslaagde vakantie werd doorgebracht in Drenthe. In de vrije tijd krijgt een aantal bewoners zwem- of ander sport-onderricht van de Stichting Sportbelang Gehandicapte Kind. Een zestal bezoekt de wekelijkse avond van één van de clubs voor avondontspanning. Wel mag worden opgemerkt dat als de bewoners 's-avonds thuiskomen, zij een zware dagtaak achter de rug hebben. Zij zijn dan niet altijd 'in' voor grote activiteit, maar willen ook graag eens genieten van alleen maar een kopje koffie, een krantje, de televisie of een praatje.

Bezetting	1974	1973	1972
per 31 december	29	30	29
gemiddelde bezetting	30	28	30
aantal verpleegdagen	10842	10272	10908
geplaatst	1	21	4
vertrokken	2	20	5

De Valck (1970)

Prins Mauritslaan 78, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 54 91 38

Plaatsingsmogelijkheid: hoog-debiele
 jonge mannen.

Aantal plaatsen: 20

Drie bewoners werken in het partikuliere bedrijf; de anderen werken in WSW-verband in de Prof. dr N. Speijer-werkplaatsen en in de school- en kindertuinen.

Er wordt in De Valck naar gestreefd de zelfstandigheid en de maatschappelijke integratie van de bewoners te optimaliseren. Zelf kunnen en dan ook zelf doen is van wezenlijk belang. Met als achtergrond de geborgenheid, de veiligheid van het huis, moeten de

jongens de eisen van de maatschappij leren ervaren.

Een enthousiaste vakantieweek werd in 1973 gezamenlijk doorgebracht in Oostenrijk. Bergtochten werden gemaakt, fraaie bezienswaardigheden bezocht, gegriezelfeest op de Praterkermis in Wenen. Een moordvakantie die in een fijne film nog eens kan worden beleefd. Vakanties zijn langer dan een week, dus werden individueel verdere plannen gemaakt. Sommigen gingen met familie

weg, bijvoorbeeld naar Spanje of nog eens naar Oostenrijk. In 1974 werd de vakantie door de meeste bewoners doorgebracht op een camping te Gulpen. Gaandeweg is gebleken, dat een aantal bewoners van De Valck een dusdanige maatschappelijke zelfstandigheid had verworven, dat hun aanspraak op grotere maatschappelijke vrijheid diende te worden gehonoreerd. Zij hebben dan ook De Valck verlaten voor een andere woon- en begeleidingsvorm in het huis Fahrenheitstraat 434.

Bezetting	1974	1973	1972
per 31 december	18	20	20
gemiddelde bezetting	20	20	20
aantal verpleegdagen	7728	7220	7257
geplaatst	2	11	9
vertrokken	4	11	10

De Joon (1972)

Cornelis Jolstraat 62, 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 55 97 22

Plaatsingsmogelijkheid: debiele vrouwen

Aantal plaatsen: 20

Bezetting	1974	1973	1972
per 31 december	20	20	20
gemiddelde bezetting	20	20	20
aantal verpleegdagen	7228	7292	6120
geplaatst	1	3	-
vertrokken	1	3	-

De Heygraeff (1960)

De Heygraeff 3, Woudenberg
Telefoon 03498 - 18 44

Inrichting voor diep-zwakzinnige kinderen.

Aantal plaatsen: 192

De verantwoordelijkheid voor De Heygraeff is in november 1974 door de Stichting Het Sociaal Paedagogisch Centrum te 's-Gravenhage op zich genomen. Met ingang van het verslagjaar 1975 zal in het SPC-verslag een verantwoording van de werkzaamheden van De Heygraeff worden opgenomen.

Bezetting per 31 december 1974:

aantal plaatsen	192
aantal pupillen	192
- waarvan mannelijk	113
- waarvan vrouwelijk	79
aantal verpleegdagen	69525

Leeftijd van de pupillen op 31 dec. 1974

	totaal	mnl.	vrl.
0-4 jaar	1	-	1
5-9 jaar	13	7	6
10-14 jaar	55	33	22
15-19 jaar	57	38	19
20 jaar en ouder	66	35	31

Mate van zwakzinnigheid 1974

funktionierend op laag-debiel niveau	9
funktionierend op hoog-imbecil niveau	42
funktionierend op laag-imbecil niveau	52
funktionierend op idioot niveau	89

Mate van ambulantie 1974

niet-ambulant, permanent bedlegerig	9
niet-ambulant, niet-permanent bedlegerig	11
semi-ambulant, zeer beperkte aktieradius	17
semi-ambulant, beperkte aktieradius	26
ambulant	129
van deze pupillen waren epileptisch	101

1974

Eind februari kwam mevrouw S. Leyendekkers-Bakkenes de leiding van de mannengroep versterken. Eveneens traden in de loop van het verslagjaar de dames C.M.Th. ten Berge en E.J. van Ojen weer tot de leiding toe. Helaas moest mevrouw J. Hoffmann-Brogd zich terugtrekken uit de mannengroep. De heer J. Pronk, die begin van dit jaar tot de mannengroep was toegetreden, moest dit in verband met studie na de zomer weer opgeven. Mejuffrouw M. Jungschläger, die met veel animo de damesgroep enthousiasme wist bij te brengen voor gymnastiek, vertrok naar Amerika voor studie.

De heer N.Th. Brendel, die sinds 1949 penningmeester was en in 1956 ook het sekretariaat op zich nam, had te kennen gegeven beide functies te willen neerleggen. In de commissievergadering van 24 oktober 1974 werden in zijn plaats gekozen mejuffrouw E.J. van Ojen als sekretaris, mejuffrouw W.D. van Koersveld als tweede sekretaris en de heer P. van Lith als penningmeester.

De scheidende sekretaris-penningmeester

Op 31 december 1974 bedroeg het aantal klubleden 193, te weten 87 mannen en 106 vrouwen.

De reeds jaren gekoesterde wens om een eigen klubgebouw te krijgen, kon ook dit jaar nog niet in vervulling gaan. De mannengroep en de vrouwengroep bleven in de Van Koetsveldschool in de Schalk Burgerstraat, terwijl de gemengde groep de klubavonden doorbracht in de gezellige ruimten van de Stichting Ontspanning voor Gehandicapte Jeugd in het Zuiderpark. De ontspanningsavonden boden onze leden weer activiteiten als handwerken, sport en spel; dikwijls begeleid door vrolijke muziek.

Op 8 februari werd door de Stichting Ontspanning voor Gehandicapte Jeugd een groot karnavalsfeest georganiseerd in de Rotonde Houtrust, waarvoor onze klubleden werden uitgenodigd. Een groot aantal leden gaf hieraan gehoor en deed schijnbaar onvermoeibaar mee aan dit festijn.

Na de zomervakantie werd op 13 augustus het nieuwe seizoen geopend met een feestavond in het

zorgde voor een goede stemming.

Op 3 december werd in De Haard het Sint Nicolaasfeest gevierd. Vóór de pauze brachten leden van de St. Vincentiusvereniging vrolijke zaken ten gehore, doch het hoogtepunt van de avond was de komst van Sint Nicolaas en zijn zwarte pietten. Het wel en wee van een aantal onzer klubleden kwam Sint Nicolaas weer ter ore en allen werden verrast met een kado van de goedheiligman.

Op 19 december werd, tezamen met ouders en verzorgers, het kerstfeest gevierd in Gouden Wieken. Dit keer werd de avond verzorgd door het Leger des Heils. Het gebodene werd zeer gewaardeerd.

Het kontributiebedrag ad f 1,- per week kon dit jaar worden gehandhaafd.

Ook in het komende jaar blijft onze hoop gevestigd op het verkrijgen van adequate ruimten voor onze ontspanningsavonden voor alle klubleden.

Namens de Commissie Avondontspanning

Financiën

Bestuur

Direktie

Medewerkers

Kommissies

Gekombineerde Balans
 van de Stichting
 Het Sociaal Paedagogisch Centrum
 en de Stichting
 Research- en Observatiekliniek Sandhaghe

31-12-1974 31-12-1973 31-12-1972
 x f 1.000 x f 1.000 x f 1.000

Aktiva

Vastgelegde middelen	47.703	46.200	41.901
Vorraden	245	158	94
Vorderingen op korte termijn	2.338	1.706	1.561
Liquide middelen	3.685	3.898	388
Te verrekenen exploitatiesaldi	104	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	54.075	51.962	43.944

Passiva

Eigen vermogen	2.011	1.771	1.681
Voorzeningen	1.896	1.860	1.581
Schulden op lange termijn	44.412	43.340	36.244
Schulden op korte termijn	5.756	4.707	4.390
Te verrekenen exploitatiesaldi	-	284	48
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	54.075	51.962	43.944

31-12-1974 31-12-1973 31-12-1972
x f 1.000 x f 1.000 x f 1.000

Aktiva

Vastgelegde middelen

Terreinen	1.986	1.986	1.986
Gebouwen	29.726	24.664	23.839
Installaties	6.551	4.878	4.630
Inventaris	2.452	2.235	2.353
Transportmiddelen	37	60	68
Terreinvoorzieningen	3.519	3.454	3.519
Aanloopkosten	3.357	2.789	2.741

bij: in aanbouw:

Research- en Observatiekliniek			
Sandhaghe	–	5.433	1.449
Gezinsvervangende tehuizen	75	701	1.316
	47.703	46.200	41.901

Toelichting op de balans

De waardering geschiedt op basis van de aanschaffingswaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen konform

Afhankelijk van de gekozen wijze van financiering vindt afschrijving plaats op rechte lijnige resp. annuïtaire basis.

In 1973 kwamen gereed de gezinsvervangende tehuizen G.H. van Diik-

f 8.500.000,- werd in mindering gebracht op de in 1972 gevormde voorziening.

Ultimo 1974 is een gezinsvervangend tehuis aan de Loevesteinlaan te

Schulden op lange termijn

	31-12-1974 x f 1.000	31-12-1973 x f 1.000	31-12-1972 x f 1.000
Leningen	41.664	40.688	35.055
Anticipatiekrediet Nederlandsche Middenstandsbank N.V.	2.748	2.652	1.189
	44.412	43.340	36.244
Stand leningen ultimo 1972			35.055
bij:			
restant lening Sandhaghe			6.000
lening inzake financiering gezinsvervangend tehuis Die Saenhaghe			1.354
af:			42.409
aflossingen in 1973 en 1974			745
			41.664

Anticipatiekrediet
Nederlandsche Middenstandsbank N.V.

Een deel van de investeringen wordt gefinancierd met een krediet van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. Het plafond van dit krediet bedraagt ultimo 1974 circa 4,3 miljoen gulden. Het ligt in de bedoeling dit krediet te zijner tijd te consolideren.

Accountantsverklaring

Wij hebben de gekombineerde jaarrekeningen 1973 en 1974 van de Stichting Het Sociaal Paedagogisch Centrum en de Stichting Research- en Observatiekliniek Sandhaghe gecontroleerd.

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekeningen een getrouw beeld geven van de grootte en samenstelling van het vermogen van de stichtingen op 31 december 1973 en 1974 en van de resultaten over 1973 en 1974.

's-Gravenhage, december 1975

Dijker & Doornbos

J.D. Meerwaldt	directeur-arts
Mevr. J.E. Manssen	verpleegkundig-direktrice
Drs C.P.J.M. Hoevenaars	directeur-ekonoom

Medische dienst

J.P. van der Hooft	arts, hoofd van dienst
S. Boonstra	revalidatie-arts
J.P. Pents	arts
J. Boehmer	tandarts (p.t.)
C.G. Maes	tandarts (p.t.)
Drs J.Th. Uges	toezichhoudend apotheker
vakature	hoofd paramedische afdeling
Mevr. W.J.M. Dinessen	fysiotherapeut
Z. Blijenberg	bewegingstherapeut
Mevr. W.A.M. Buitendijk	logopedist
L. Lans	hoofd zwembad

Consulenten

J.P.C. Beyst	orthopedisch chirurg
Mevr. dr A. de Jong	psychiater
K.M. van der Waarden	kinderarts
vakature	neuroloog
dr H. de Haas	oogarts

**Adviesbureau voor kinderen met
mogelijk afwijkende ontwikkeling**

Curatorium

Prof. dr N. Speijer	voorzitter
A.J.M. Bruna, arts	namens de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GG&GD
Mevr. J.N. Hogenboom	namens de gezamenlijke Haagse Kruisverenigingen
Dr H.J. Köster	namens de Commissie van Samenwerking
J. van Londen, zenuwarts	namens de Afdeling Geestelijke Volksgezondheid van de GG&GD
Drs J. Onstwedder	namens de Stichting Het Sociaal Paedagogisch Centrum
Mevr. A.J. de Regt-van Dijk	namens de Federatie van Haagse Ouderverenigingen
E. van Schagen	namens de Stichting voor Protestants- Christelijke Sociaal-Pedagogische Zorg
H.A.M. Schellekens, arts	namens de Plaatselijke Huisartsen- vereniging
J.C.H.M. de Valk, arts	namens de Katholieke Stichting voor Sociaal-Pedagogische Zorg
J.L.C. Dijkers	sekretaris
Mevr. J.H. Reiche-Klein, jeugdarts	koördinator van de adviesteams

**Research- en Observatiekliniek
Sandhaghe**

Direktie

Drs H. Nobbe directeur-psycholoog

Leidinggevende medewerkers

Mevr. J. van Leeuwen	koördinerend hoofd
Mevr. E. Oosterom	afdelingshoofd
vakature	afdelingshoofd

Leiding Kinderdagverblijven

Mevr. H.A.M. Nuvelstijn	hoofd Bridha
Mevr. H.G. Teunissen	hoofd Vuurbaak
Mevr. G.K. Lof	wnd hoofd Vuurbaak
Mevr. G. van Doorn	hoofd De Joppe
Mevr. W. van Vuuren	wnd hoofd De Joppe

Leiding Gezinsvervangende tehuizen

J.W. van Gelder	koördinerend hoofd
M.R. Derksen	hoofd Die Saenhaghe
Mevr. J. Pols	wnd hoofd Die Saenhaghe
Mevr. J. Kaijen-Boing	hoofd De Hooge Klift
Mevr. J.H. Bos-Ramakers	wnd hoofd De Hooge Klift
Mevr. H.M. Hamel-Pijpers	hoofd G.H. van Dijk-tehuis
J.G.A. Visser	wnd hoofd G.H. van Dijk-tehuis
F.L. Vaassen	hoofd Daniëlsduin en De Valck
Mevr. L.B.A.M. Broekhuizen	wnd hoofd Daniëlsduin
Mevr. I.J.H.M. van de Wijdeven	wnd hoofd De Valck
Mevr. J.H. Noordam	hoofd Statenborgh
Mevr. C.C.A. Engelen	wnd hoofd Statenborgh
Mevr. Th. Wempe	hoofd Rustenborgh
Mevr. H.J. Rienstra	wnd hoofd Rustenborgh
Mevr. T.M. van Buuren†	hoofd De Joon
Mevr. A.J. Magendans	wnd hoofd De Joon
H. Vos	hoofd De Hoogt
J.A. Springveld	wnd hoofd De Hoogt
J. Verzendaal	hoofd tehuis Loevesteinlaan 651
Mevr. A. Verbaken	wnd hoofd tehuis Loevesteinlaan 651

Leidinggevende medewerkers

Mevr. M. Kleijne	hoofd verplegingsdienst
Mevr. L. Cuiper	paviljoenshoofd Gentiaan
B.A.H.M. Heier	paviljoenshoofd Anemoon
Mevr. E. Mol	paviljoenshoofd Narcis
K. Bouman	hoofd salarisadministratie
A. Dontje	hoofd keuken
Mevr. M.J.J. Poodt	hoofd huishouding
R.A. Timmerman	hoofd technische dienst
S. van der Vlist	hoofd administratie
R. Lagerweij	agoog
Mevr. J.M. Pavlovsky	mentrix

*BuO-school De Hanekam**Bestuur*

Mr H.C. Henkemans	voorzitter
J.L.C. Dijkers	sekretaris
Ir C. Moll	penningmeester
W.A. Baris	
Mevr. C.M.Th.C. Schmelzer-Mutsaerts	
R.M. Smulders	
H.H. Zwart	

Leiding

Colophon

Grafische vormgeving: Wim de Valk gvn

Foto's:

Dick de Groot, Arnhem, pagina 6

Fotobureau Thuring 's-Gravenhage

